

TFK ainekava põhikoolile	1.Ainevaldkond: kunstiained	2.Õppeaine: kunst
3.Kooliaste:	4.Klass: 8. klass	5.Tundide arv: 35
Õppeaine kirjeldus (sh ainespetsiifikast lähtuvad erisused):		
<p>Kunsti õppeaine roll on innustada õppijat avastama ja kasutama oma võimeid kunsti ja visuaalkultuuri loojana ning sellega suhestujana. Kunsti õppeaine tugineb ülesehituselt visuaalkultuurile ning arendab visuaalset kirjaoskust, mis on tänapäeva maailmas edukaks toimetulekuks tähtis igapäevale. Kunst toetab õppija loovust ja isiksuseomadusi, mis annavad eeldused mis tahes inimtegevuse valdkonnas probleeme uut viisi lahendada ja kriitiliselt mõelda.</p> <p>Õppeaine lähtealused on: 1) maailma kunsti ja visuaalkultuuri laiahaardeline käsitlemine. Visuaalselt tajutav inimese loodud ja mõtestatud keskkond (visuaalkultuur) hõlmab kujutisi, tekste, esemeid, ehitisi, ruumisuhteid jms ning nende erinevaid ja muutuvaid tähendusvälju. Visuaalkultuur sisaldab nii tahtlikke ja kavandatud artefakte kui ka juhuslikke ja plaanimata visuaalseid märke ning kooslusi; 2) kunst ja visuaalkultuur on pidevas muutumises; 3) õpetaja on aktiivne, avatud ja salliv kunstiga suhestuja, kes toetab õpilasi kultuuri muutavas mitmekesisuses; 4) kunsti õppeaines on võrdselt oluline nii kunstikogemus kui ka õppimiskogemus. Sageli on teosest kui lõpptulemusest tähtsam loominguline ja otsinguline tee, tagasiside ja refleksioon, üldpädevuste kujundamine, motivatsiooni leidmisele ja hoidmisele suunatud tegevused.</p> <p>Kunsti osaoskused on:</p> <ol style="list-style-type: none"> väljaselgitamine, teadmine, mõistmine (kuulamine, vaatamine, lugemine, info otsimine, kirjeldamine, sõnastamine, valimine, uurimine); plaanimine ja ideede arendamine (ideede genereerimine, visandamine, katsetamine, organiseerimine, protsessi plaanimine, koostamine, leiutamine); loomine (eesmärgipärane väljendus- ja töövahendite rakendamine, viimistlemine, toimetamine, täiendamine, esitlemine); refleksioon, analüüs ja kriitika (uurimine, tõlgendamine, retsenseerimine, tagasisidestamine, arutlemine, väärtushinnangute arendamine ja andmine). 		
Õpitulemused:		
<p>Välja selgitamine, teadmine ja mõistmine</p> <ul style="list-style-type: none"> • Otsib teadlikult erinevatest infoallikatest vajalikku informatsiooni ja toob esile detailid ning tähtsamad punktid. • Leiab internetist lihtotsinguga infot kunstnike, kunstiteoste või ajastute kohta, kasutab internetis täpsustatud pildiotsingut. • Mõistab vormide ja värvide subjektiivsemaid ja universaalsemaid tähendusi. • Mõtestab enda visuaalkultuuri loomet ja visuaalseid jälgi. • Teab, mis on kopeerimine ja plagiaat ja oskab teiste autorite teoseid ja nende osi kasutada oma uurimistöös või loomes nii, et tegevus ei riiva autori õigusi. <p>Plaanimine ja ideede arendamine</p> <ul style="list-style-type: none"> • Katsetab ja eksperimenteerib erinevate materjalide ja võtetega, valides nende hulgast välja sobiliku(d) idee/sõnumi edastamiseks. • Oskab ja julgeb tööprotsessi käigus võtta vastu otsuseid, mis aitavad teiste töödest eristuda. • Sõnastab õpistrateegia ja isikliku eesmärgi teose lahendamiseks. • Kasutab idee leidmiseks ja laiendamiseks meetodeid (näit. ajurünnak, suvaline sisend, omaduste reastamine, info otsimine) • Loob storyboardi joonistades või digivahendeid kasutades. 		

- Rakendab teiste autorite teoseid oma töö lähtepunktina.
- Sõnastab oma teose kontseptsiooni.

Loomine

- Tunneb loomingu esitlemise põhimõtteid ja suudab teha publikule esitamiseks ettevalmistustöid õpetaja abiga.
- Loob õppeühikust lähtuvalt õpioskused ja nendeni jõudmise viisid ehk õpistrateegiad.
- Loob kahe-, kolme- ja neljamõõtmelisi kunstitöid teadlikult uurides ja kavandades.
- Loob kahe-, kolmemõõtmelisi kunstitöid spontaanselt (kavandamata).
- Tekitab kahemõõtmelises teoses vabalt valitud vahenditega ruumi-illusiooni.
- Valib loomeprotsessis sihipäraselt materjale ja tehnikavõtteid ning rakendab töövõtteid ja kompositsiooni põhimõtteid teadlikult.
- Põhjab tehnika või meediumi valikut toetudes oma sõnumile või ideele.
- Rakendab neljamõõtmelise teose loomisel (animatsioon., video, etendus, performance) narratiivi, sissejuhatust ja puanti.
- Toetab töö pealkirjaga oma sõnumit või ideed.
- Rakendab kolmemõõtmelises teoses valgust, ümbritsevat ruumi ja materjali (või muid õpetaja ülesande püstituses esitatud elemente või põhimõtteid) oma sõnumi edastamiseks.

Refleksioon, analüüs ja kriitika

- Selgitab enamasti oma tööd ning valitud töökaigu ja sõnumi võimalikke teisi võimalusi.
- Annab töö käigus hinnangu valitud õpistrateegia kasutamisele ja eesmärgi saavutamisele. Teeb kogetust järeldused ja parandab end.
- Kirjeldab teose ainest, meediumi ja vormi.
- Põhjab oma töö sisulisi, uurimuslikke või loominguilisi otsuseid ja eksponeerimise valikuid.

Õppesisu:	
Ainesisu teemavaldkonnad	Õppesisu ja mõisted
Visuaalne kirjaoskus	<p>Igapäevane visuaalkultuur Digitaalsed keskkonnad, nt meediaportaalid, digitaalsed arhiivid, sotsiaalmeediaplatvormid.</p> <p>Kujutamise baaselemendid ja kompositsioonipõhimõtted Kahemõõtmeline: punkt, joon, kujund, pind/tekstuur, värv Kolmemõõtmeline: joon, vorm, pind, värv, ruum, mass, materjal, dimensionaalsus (reljeef, skulptuur, maakunst) Kompositsioonipõhimõtted: kontrast, liikumine, rütm, proportsioon, tasakaal, ühtsus, mõõtmed, dominant, rõhutused Kompositsiooni kirjelduseks: suurem, väiksem, ühesuurused, ees, taga, lähemal, kaugemal, üleval, all, kõrval, paremal, vasakul, keskel, ääres, lähedal, koos, eraldi, tasakaalus. Joone, kujundi, vormi ja tekstuuri kirjelduseks: horisontaalne, vertikaalne, diagonaalne, sirge, kõver, laineline, terav, sujuv, kaarduv, kandiline, nurgeline, ümar, munajas, sile, kare, krobeline jne Perspektiiv: kahe koondumispunktiga perspektiiv, värvus- e õhuperspektiiv Värviteooria: Koloriit. Värvinimetused primaar ja sekundaarvärvide piires. Värvitemperatuur: soojad ja külmad toonid Ruumiillusiooni loomise põhimõtted: kattumine, teravus, suurus Liikumise mulje loomine: liikuvad poosid, liikumise faaside kujutamine.</p>

	<p>Neljamõõtmelise teose baaselemendid: kaadriplaanid, montaaž, heli, valgus, narratiiv e lugu, tegevuspaik, tegelased.</p> <p>Kaadriplaanid: üldplaan, keskplaan, suur plaan, detail. Taust, esiplaan, tagaplaan.</p> <p>Kunstžanrid: portree, linnavaade, maastikuvaade, interjööri vaade, krokii.</p> <p>Kujutavus: figuraalne, abstraktne</p>
Kunstitehnikad ja loominguuline eneseväljendus	<p>Kunstitehnikad ja stiilid</p> <p>Maal, joonistus, kollaaž, modelleerimine, lavakujundus, kollaaž, akvarell, animatsioon, reljeefmaal</p> <p>Digitaalsed joonistus-, foto-, video- ja animatsioonitehnikad (gif...)</p> <p>Narratiivi loomine: karakter, tegevuspaik, tegelased, sissejuhatus, teema arendus, kulminatsioon, lahendus (puänt)</p> <p>Etikett</p> <p>Näitusetöö nimesilt (autori nimi, klass, teose nimi, töö tehnik, töö mõõdud, aasta)</p>
Disain ja disainiprotsess	<p>Kavandamine: kavand, visand, skits, krokii</p> <p>Idee sõnastamine</p> <p>Storyboard, stsenaarium</p>
Kunstiajalugu, visuaalkultuur ja kunstnikud	<p>Info leidmine</p> <p>Google'i pildioosing</p> <p>(Veebi)entsüklopeediad ja andmebaasid</p> <p>Kunstiajalugu</p> <p>Erinevad 20. sajandi autorid ja teosed, näited õpetaja valikul.</p> <p>Nüüdiskunst vastavalt aktuaalsetele temadele, kohalikele näitustele või loodud teostele.</p>
Kunst ja kultuur ühiskonnas	<p>Kunsti ja kultuuriga seotud elukutsed</p> <p>Konservaator, kuraator, kujundaja, toimetaja</p> <p>Jätkusuutlik mõtteviis</p> <p>Keskkonnamõju, säästlikkus, digitaalne jalajälg, digiprügi, töövahendite säästlik kasutamine ja hooldamine</p> <p>Teabe otsimine ja infokeskkonnad</p> <p>Muuseumide ja galeriide kodulehed</p> <p>Kunsti elu</p> <p>Muuseumi haridusprogrammid, kunstüritused, näitused, kunstnikuvestlused ja kohtumised</p> <p>Autorsus ja autoriõigused</p> <p>Autor, autoriõigused, viitamine, kujutise salvestamine ja jagamine, viitamine</p>
Õpistrateegiate kasutamine:	
<p>Õpilased tuletavad õpetaja abiga õppeühikust lähtuvalt õpioskused ja nendeni jõudmise viisid ehk õpistrateegiad. Õpilased teevad oma valiku(d) õppeühiku raames ehk sõnastavad isikliku eesmärgi. Õpistrateegiate loomist ja rakendamist kunstiõpetuses iseloomustab loov lähenemine ja paindlikkus.</p>	
Seos lõiminguplaanidega:	Praktilised tööd:
Tervislik eluviis	Tervisliku eluviisi reklaam
Tööstusrevolutsioon	Mõistekaardi kujundamine paaristöona

Digipädevused:

- Digivahendite abil info leidmine ja säilitamine, selle asjakohasuse ja usaldusväärsuse hindamine.
- Nutiseadme kui tööriista eesmärgipärane kasutamine.
- Digitaalse jalajälje ja tegevuse analüüsimine virtuaalsetes keskkondades.
- Kopeerimine ja plagiaat, teiste autorite teoste ja nende osade kasutamine oma uurimistöös või loomes nii, et tegevus ei riiva autori õigusi.

Hindamine:

Hindamisel on määrava tähtsusega õpilaste püüdlikkus ja osalemine õppeprotsessis. Õpetaja tagasisidestab õpilast suuliste vastuste, kirjalike ja praktiliste tööde ning tegevuste alusel, arvestades õpilaste teadmiste ja oskuste vastavust õppekavas esitatud nõuetele. Kirjalikud tööd on erinevad analüüsid, hindamistabelid, mõistekaardid ja ideekavandid.

Hindamiseks kasutatakse terve õppeaasta jooksul õppimist toetavat ja kokkuvõtvat hindamist. Õppimist toetav hindamine keskendub õpilase arengu võrdlemisele tema varasemate saavutuste ja teadmistega ning sisaldab tagasisidet õpilase tugevuste ja nõrkuste kohta. Tagasiside kirjeldab õpilase tugevaid külgi ja vajakajäämisi ning sisaldab ettepanekuid edaspidisteks tegevusteks, mis toetavad õpilase arengut. Hindajaks on õpetaja, kaasõpilane või õpilane ise.

Stuudiumi sissekannetes on hindamine märgitud mitmeeristavalt (arvestatud+/arvestatud/mittearvestatud) ja/või kommentaaridena.

Enamik poolaasta jooksul teostatavatest töödest hinnatakse arvestuslikult, mis on ühe suuremahulise aineosa käsitlemise järel nõutavatele õpitulemustele hinnangu andmine. Arvestuslik hindamine koosneb erinevatest õppeprotsessi osadest ja võrdleb õpilase arengut eelnevalt seatud õpieesmärkidega.

Enamik poolaasta jooksul teostatavatest töödest hinnatakse arvestuslikult. Arvestuslik hindamine on ühe suuremahulise aineosa käsitlemise järel nõutavatele õpitulemustele hinnangu andmine. Arvestuslik hinne võib koosneda erinevatest õppeprotsessi osadest (teadmine; planeerimine ja ideede arendamine; loomine; refleksioon, analüüs ja kriitika). Hindamisel võrreldakse õpilase arengut eelnevalt seatud õpieesmärkidega, mis on õpilasele iga arvestusliku töö alguses tutvustatud ja kokku lepitud.

Poolaasta jooksul saadud hinnetest kujuneb üks aastahinne.

Kooliastme teadmised, oskused ja hoiakud:

1. analüüsib õpetaja abiga enne kasutamist visuaalseid kujutisi, jooniseid, skeeme ja sümboloid;
2. käitub füüsilistes ja digitaalsetes kultuurikeskkondades enamasti turvaliselt, arvestab visuaalseid kujutisi luues ja kasutades autorsust;
3. rakendab õpetaja abiga uurimismeetodeid teoreetiliste, kunstitööde või disainiobjektide loomisel;
4. katsetab, julgeb eksida ja töö käigus langetada otsuseid õpetaja abiga;
5. loob omanäolisust taotledes kahe-, kolme- ja neljamõõtmelisi kunstitöid ja väljapanekuid, uurides ning teadlikult kavandades, valides ja rakendades protsessi käigus sihipäraselt materjale, tehnika- ja töövõtteid ning kompositsiooni põhimõtteid;
6. analüüsib õpetaja toel loodut ja arutleb loodu (nii kunsti kui ka visuaalsete objektide) üle, seostades kunste ja kunsti teiste valdkondadega ning ühiskonna muutustega üldisemalt.